



**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio quinta. Vtrum per aliquam formam sibi inhærentem corpus gloriosum possit simul esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

influentiæ propriæ, vt esset de Deo si res annihilaret, & de nauta si inter pericula maris nauem non regeret, vel impediendo influentiã alterius, sicut obstaculum positum in fenestra causat tenebras impediendo illuminationem solis, & eodẽ modo interposita terra inter solem & lunam causatur eclipsis, similiter impassibilitas non potest alicui conuenire nisi per naturam ad quam sequitur priuatio principiorum mediãntibus quibus inest alicui passibilitas, vel per naturam impediẽtem passionem quæ ab alio quo posset inferri, & vtroq; modo impassibilitas est a causa positiua vel inhaerente vel assistente.

23 Ad secundum dicendum q̄ boni nunquam scient per experiẽtiã in se quid est malum, nec hoc pertinebit ad imperfectionẽ, alioquin Deus esset valde imperfectus, qui nunquam sciuit malum per experiẽtiã in seipso: experiẽtia enim quatenus importat cognitionem pertinet ad perfectionem, & sic est in Deo, & sic erit in beatis, sed quatenus importat passionem non erit in eis, &c.

QVÆSTIO QVINTA.

Vtrum per aliquam formam sibi inhaerentem corpus gloriosum possit simul esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso.

Secundo quaeritur de dote subtilitatis, vtrum per aliquam formam sibi inhaerentem corpus gloriosum possit simul esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso. Et arguitur quod sic, quia dos subtilitatis quam habebit corpus gloriosum esse aliquis actus proprius, sed ille actus non potest esse alius nisi penetrare & esse simul cum alio corpore, ergo &c. Et confirmatur, quia si corpus gloriosum per dotem subtilitatis non posset esse simul cum alio corpore, sed solum per miraculum diuinæ virtutis, sequeretur quod in eis subtilitas esset frustra: quia Deus potest per miraculum facere quod corpus nõ gloriosum sit simul cum alio corpore.

2 Item quod competit alicui corpori per naturam potest competere corpori glorioso per dotem gloriæ, sed alicui corpori cõuenit per naturam esse simul cum alio corpore, ergo &c. Probatio minoris, quia ferrum ignitur nõ solum in superficie, sed etiam in profundo, ita quod non est seorsum signare ignem sine ferro, & ferrum sine igne, sed oportet ferrum & ignem esse simul, quod patet per operationem: habet enim ignis aliud approximatum, & similiter panis & vinum videtur simul esse quando panis est totaliter inbibitus vino.

3 Item corpus quod non potest esse simul cum alio corpore, potest in motu suo impediri per aliquod corpus, sed ad conditionem bonorum pertinet quod non possint in motu suo impediri, alioquin posset eis accidere aliquid triste, ergo corpora gloriosa eo ipso quod sunt gloriosa, possunt simul esse cum alio corpore.

4 IN contrarium arguitur, quia sicut se habent duo accidentia numero differentia ad idem subiectũ, sic videntur se habere duo corpora ad eundẽ locum, sed nulla virtute creata potest fieri q̄ duo accidentia solo numero differentia sint in eodem subiecto, ergo nulla virtute creata potest fieri quod duo corpora sint in eodem loco.

5 RESPONSI O. Circa quaestionem istam videntur duo. Primum est, quid sit subtilitas a qua corpora gloriosa denominabuntur subtilia. Secundum est, an propter subtilitatem sit ibi aliqua forma inhaerens corpori glorioso, per quam possit corpus gloriosum simul esse in eodem loco cum alio corpore.

6 Quantum ad primum sciendum est q̄ subtile in corporibus secundum generalẽ rationem nominis opponitur ei quod est esse grossum, & vtrunq; istorum reperitur in corporibus tam ratione quantitatis q̄ ratione qualitatis: ratione enim quantitatis illud dicitur subtile quod est paruum secundum latitudinem & profunditatẽ, dato q̄ sit magnum secundum longitudinẽ. Grossum verò dicitur quod est magnum secundum latitudinem & profunditatẽ. Ratione verò qualitatis dicitur aliquid subtile, quia est rarũ & paruũ, vt aer, grossum verò dicitur quod est magnum densum & opacum, vt terra. In subtili autẽ & grosso quocunq; istorum modorũ accepto hoc est commune q̄ subtile est facile penetratiuum alterius, subtile quidem secundum quantitatem propter figuram acutam quã habet fi

non fit latum nec profundum, dato q̄ sit longum, vt stylus vel acus, talis enim figura est diuisiua & facile penetratiua. Subtile autem secundum qualitatem est facile penetratiuum propter diuisibilitatem suam partium in partes paruas aliorum corporum poros subintrãtes, vt aer, aqua & huiusmodi, & propter hanc conditionem subtilitatis tractum est ad potentias cognitiuas. Ille enim dicitur habere subtile visum qui penetrare potest ad videndum parua, vel longinqua quæ alii non vident, & subtile intellectum qui penetrat ad cognitionẽ occultorum: iuxta etiam hunc modum substantiæ spirituales dicuntur subtiles, quia maximẽ elongantur a grossitate corporali qualitercunq; accipiatur, & quia maximẽ penetrant ad cognoscendum intima rerum.

7 Occasione autem istorũ fuerunt duo errores circa subtilitatem corporũ gloriosorum. Vnus quorundã dicitur q̄ post resurrectionem corpus vertetur in spiritum, occasione fumentũ ex dicto Apostoli. 1. Cor. 15. Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale. Et hic error primò conuincitur ex eo quod forte non est possibile quacunq; virtute corpus conuerti in spiritum. Secundo quia si esset, & sic fieret, tunc homo non resurgeret, quia homo dicit quid compositum ex anima & corpore & nõ alterum solum. Nec mortuum eorum est sufficiens, quia sicut dicit Apostolus quod corpus resurget spirituale, ita dicit quod seminatur animale, sed nunc corpus non dicitur animale, quia cõuersum sit in animam, ergo nec tunc dicitur spirituale, eò quod verum sit in spiritu.

8 Alius error fuit aiorũ dicitur q̄ post resurrectionem corpora beatorum erunt subtilia, quia erunt rara ad modum aeris. Quod patet esse erroneum, quia talia corpora non sunt palpabilia, corpus autẽ Christi post resurrectionem fuit palpabile, vnde dixit Discipulis: Palpate & videte, &c. Itẽ veritas humani corporis requirit carnes & ossa quæ non cõpatiuntur talem raritatem. Et ideo hic error damnatus est à Gregorio vt patet moralium. 14.

9 Dicendum est ergo aliter, q̄ post resurrectionẽ corpus erit plene subiectũ anime vel spiritui. Comparatur autem anima ad corpus tripliciter. Primò quantum ad esse: quia anima est actus & forma corporis. Secundo quantum ad operationes quibus anima vitur corpore vt subiecto, sicut sunt operatiões sensitiuæ. Tertiò quantum ad motum localem, anima autẽ non solum est actus corporis, sed aliquo moto motor. Prima ergo subiectio corporis ad animam quantum ad esse, pertinet ad dotẽ impassibilitatis, ratione cuius nihil potest accidere in corpore q̄ sit via ad separationẽ corporis ab anima, sed perfecta subiectio corporis ad animam vt ad motore pertinet ad agilitatem, vt postea dicitur, perfecta verò subiectio eiusdẽ ad animam quo ad operationes cognitiuas & appetitiuas videtur pertinere ad subtilitatem: & hæc subiectio potest intelligi vel quantum ad operationes sensitiuas præcisẽ, vt nihil sit in corpore per quod puritas talium operationũ impediatur, sicut nunc sit in nobis frequenter propter grossitatem & impuritatem spirituum deferuentium operationibus sensitiuis. Omnis enim impuritas talis segregabitur à corporibus gloriosis. Vel potest intelligi talis subiectio propter obedientiam perfectam quã tunc habebit vires sensitiuæ ad rationẽ, quæ obedientia modò non est in nobis quando caro concupiscit aduersus spiritum, & ob hoc corpus nunc dicitur animale, ab animalitate, quia motus animales magis sunt in nobis secundum impetũ sensualitatis quam secundum dictamen rationis: sed tunc dicitur corpus spirituale, quia omnes tales motus erunt plene subiecti spiritui, quauis quidam intelligat quod corpus nunc dicitur animale quod indiget cibis, tunc verò spirituale, quia cibus non indigebit, quod quauis sit verum, hoc tamen magis videtur pertinere ad impassibilitatem & immutabilitatem quam ad subtilitatem.

10 Quocunq; autem dictorum modorum accipiatur subtilitas, non videtur necessarium quod dicat aliquam qualitatem supernaturalem inhaerentem corporibus gloriosis, quia subtilitas, primo modo accepta, scilicet pro puritate operationũ sensitiuarum potest esse per solã puritatem humorũ & spirituum feruentium operationibus sensitiuis. Secundo modo accepta potest esse per diuinã prouidentiam assistentẽ: nec apparet bene quomodo possit esse

esse per aliquam qualitatem inhaerentem, quia actus cuiuscumque qualitatis siue naturalis siue supernaturalis non est liber sed necessarius, & ideo semper ad idem inclinatur, sed obedientia virtutum sensitiuarum ad intellectum non potest esse secundum inclinationem ad idem, quia quandoque secundum rectam rationem aliquid est appetendum, quandoque vero eius oppositum, ideo &c.

11 Et quoniam secundum hanc viam subtilitas non fit aliqua forma inhaerens, sicut nec impassibilitas, nihilominus tamen potest dici dos, quia dos sponset (ex qua nomen illud tractum est) secundum doctores consistit non solum in his quae sponset ornant & circumstant quasi intrinsece, sed etiam in his quae assistunt extrinsece: vt si ad tuitionem eius daretur certa custodia militum, & sic patet aliquoties primum.

12 Quantum ad secundum, scilicet an per dotem subtilitatis possit corpus gloriosum simul esse cum alio corpore. Dicendum est quod non, siue dos subtilitatis sit aliqua qualitas naturalis superaddita, siue non, quod probatur sic: dos subtilitatis consistit in puritate operationum sensitiuarum, & in subiectione earum ad rationem, vt dictum est. Ex hoc sic arguitur: Illud quod secundum se nullam habitudinem habet ad locum nihil facit ad hoc, quod vnum corpus possit vel non possit esse cum alio in eodem loco, sed dos subtilitatis cum consistat in puritate operationum sensitiuarum & subiectione earum ad rationem, & tamen non propter hoc poterat vnum corpus esse cum alio corpore in eodem loco, quare &c. Item probatur sic: illud quod non tollit a corpore glorioso quantitatem eius, nec actum eius impedit, non tollit a corpore glorioso quin expellat aliud de loco suo, sed quaecumque qualitas naturalis seu supernaturalis non tollit a corpore glorioso suam quantitatem nec actum eius impedit, ergo subtilitas si nomen est aliquam qualitatem non tollit quin corpus gloriosum necessario expellat aliud de loco suo, & sic non poterit esse simul cum alio maior patet, quia id quod facit corpus distare ab alio corpore secundum locum vel situm est sola quantitas, vnde 4. Physic. dicit Philosophus, quod si a corpore cubito circumscriberentur omnes qualitates & passionis adhuc occuparet locum, nec posset simul esse cum alio, sed necessario distaret secundum situm. Ex parte ergo quantitatis est distantia corporum quo ad locum. Quod ergo non tollit quantitatem, nec eius operationem, non tollit quin corpus vnum expellat aliud de loco suo. Minor probatur, scilicet quod nulla qualitas tollat a corpore glorioso quantitatem, nec eius actionem. De quantitate patet, quia si tolleretur, corpus maneret in diuisibile. Item non habet et qualitates sensibiles, quae requirunt quantitatem pro immediato subiecto, quae sunt absurda. Nec tollit actum eius, quia illud quod nullam habitudinem habet ad locum nisi mediante quantitate non tollit habitudinem quantitatis ad locum sed potius accipit ex ea habitudinem ad locum, sed omnis qualitas est huiusmodi, ergo &c.

13 Ad primum arg. dicendum quod actus dotis subtilitatis non erit facere quod corpus gloriosum possit esse cum alio, sed erit vel puritas operationum sensitiuarum, vel subiectio earum ad rationem, vel vtrumque simul, & ideo non erit frustra: & quod additur quod Deus potest facere quod corpus non gloriosum sit cum non glorioso, & ita per miraculum tantum est de non glorioso, sicut de glorioso, concedatur quod nulla gloria corporis si sit qualitas inhaerens potest circa hoc aliquid.

14 Ad secundum dicendum per interemptionem minoris quod in ferro ignito non sunt simul ignis & ferrum. Cuius ratio est: quia forma ignis non copatur in materia qua perficit tantam densitatem, quantum requirit forma ferri, nec forma ferri copatur raritatem qua requirit forma ignis. Quid ergo dicendum est quomodo ferrum ignitur? Dicendum vtiq. quod ignitio ferri non est nisi vehemens eius alteratio a qualitatibus ignis, ratione cuius potest aliud ignire, & sic vbi ferrum est, non est ignis, sed ardor, vel cautema: si quae tamen sunt porositates in ferro, nihil prohibet

quod ibi sit ignis verus generatus, vel in materia aeris prius ibi existentis, vel in subtilibus partibus, quae resoluntur a ferro. De pane autem intincto in vino vel aqua, dicendum est quod vbi est porositas panis, ibi est solum vinum vel sola aqua, vbi autem est panis solidus nihilominus humectatus, ibi est solus panis alteratus cum qualitatibus vini vel aquae quorum substantia corrupta est, & sic nunquam sunt simul ferrum & ignis, panis & vinum.

15 Ad aliud dicendum quod corpus gloriosum non potest impediri a motu suo per aliud corpus, non propter aliam quam virtutem sibi inhaerentem, sed propter virtutem diuinam sibi ad nutum adfidentem.

QUESTIO SEXTA.

Vtram virtute diuina corpus gloriosum possit esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso.

Deinde queritur vtrum virtute diuina corpus gloriosum possit esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso. Et arguitur quod non: quia aequaliter videtur possibile quod idem corpus sit simul in diuersis locis circumscripitiue, & quod duo corpora sint simul in eodem loco, sed primum non potest fieri quacumque virtute, vt communiter ponitur, ergo nec secundum.

2 Item Boetius in lib. de trim. dicit, quod si animo cuncta accidentia a corporibus separemus, tamen locus est cunctis diuersus, quem vnum fingere nullo modo possumus sed illud non est possibile quacumque virtute quod non potest mente concipi: tale enim videtur implicare contradictionem, ergo videtur quod nulla virtute possunt duo corpora simul esse in eodem loco.

3 Item sicut prius arguebatur, quod prae. sicut se habet duo accidentia eiusdem speciei ad subiectum, sic duo corpora ad locum, sed duo accidentia eiusdem speciei non possunt simul esse in eodem subiecto, ergo nec duo corpora in eodem loco. Minor probatur, quia duo accidentia eiusdem speciei vel sunt aequalis gradus, vel inaequalis, puta quia vnum est intensius altero: si sint inaequalis gradus impossibile est quod sint simul in eodem subiecto, alioquin idem subiectum posset simul esse magis album, & minus album, quod videtur implicare contradictionem: & iterum, termini motus vel mutationis & remissionis non sunt compossibiles, sed huiusmodi accidentia possunt esse termini motus vel mutationis secundum alterationem intensificationis & remissionis, quare &c. Si vero sint eiusdem gradus, idem sequitur, quia subiectum non est in potentia ad aliquam formam nisi mediante mutatione, sed subiectum habens aliquam formam non potest mutari ad consimilem eiusdem gradus priori manente: quia idem non potest simul esse tale formaliter in actu, & tale in potentia, sed illud sequeretur si subiectum habens aliquam formam posset mutari ad consimilem, ergo &c.

4 IN contrarium arguitur, quia sicut se habent duae naturae copletae, quarum quaelibet est nata constituere proprium suppositum ad vnitatem suppositi, sic se habet duo corpora quorum quodlibet natum est occupare locum ad vnitatem loci, sed plures tales naturae possunt esse simul in eodem supposito diuina virtute, sicut fuit in Christo, ergo si militer duo corpora possunt esse in eodem loco simul diuina virtute. Ad idem est quod dicit Damasc. in lib. 4. cap. vii. vbi dicit, quod corpus gloriosum erit spirituale quale fuit corpus domini post resurrectionem clausis ianuis pertransiens.

5 RESPONSIO. Circa istam quaest. est duplex modus dicendi. Primus est communior, & magis concors dictis diuinae scripturae quantum ad superficiem literae, & secundum quod communius exponitur, scilicet quod quaecumque plura corpora possunt esse in eodem loco simul virtute diuina, & illud probatur primo quantum ad conclusionem. Et secundum datur modus possibilitatis. Primum probatur ex multis. Primum quia Christus natus est clauso matris utero. Remansit enim virgo post partum, sed istud non potuit esse nisi corpus Christi nascendo simul esset cum corpore matris, quare &c. Secundum quia Christus ponitur surrexisse clauso sepulchro, quod similiter non potuit esse, nisi simul esset corpus Christi cum lapidibus sepulchri, & sic idem quod prius. Tertium quia Christus post resurrectionem intrauit ad discipulos ianuis clausis, vt habetur Ioan. 22. quare &c. Quarto quia corpus caeleste non potuit diuidi saltem

quana

In d. 39.
q. 1. prima
partis, 6.
q. 1. secunda
de partibus.